

Bestuurlijke conferentie Schone Lucht Akkoord

5 april 2023

12:00 – 14:00 uur

Programma bestuurlijke conferentie 5 april

- 11:30 – 12:00 uur: Inloop en lunchbuffet
- 12:00 – 12:15 uur: Welkomstwoord door dagvoorzitter Astrid Feiter, toelichting doel bijeenkomst en inhoud programma
- Welkomstwoord door SLA-Stuurgroep lid, gedeputeerde van Utrecht, Rob van Muilekom
- 12:15 - 12:45 uur: Presentatie over Houtstook door Linda van Berkel (RWS), pitch gemeente Nijmegen door wethouder Tobias van Elferen & daarna met elkaar in gesprek
- 12:50 – 13:00 uur: Presentatie Barbara van Gulick (SLA-RWS) over Decentrale Uitvoerings Plannen en uitleg dashboard uitvoering maatregelen
- 13:00 – 13:10 uur: Presentatie Rob Maas (RIVM) over nieuwe EU-grenswaarden en de relatie tussen SLA, stikstof- en klimaatbeleid
- 13:10 – 13:20 uur: Toespraak Staatssecretaris IenW, Vivianne Heijnen
- 13:20 – 13:50 uur: Panelgesprek Staatssecretaris Heijnen met Eva Oosters (wethouder gemeente Utrecht) en Bennie Wijnne (wethouder gemeente Barneveld). Tussen panelgesprek door pitches: Landbouw-aanpak provincie Noord-Brabant door gedeputeerde Anne-Marie Spierings en Emissie loos bouwen gemeente Amsterdam door Mitchel Knipscheer, projectleider emissie loos bouwen gemeente Amsterdam
- 13:50 – 14:00 uur: Afronding

Houtstook

Linda van Berkel (RWS)

Houtstook: een belangrijke bron van emissies.

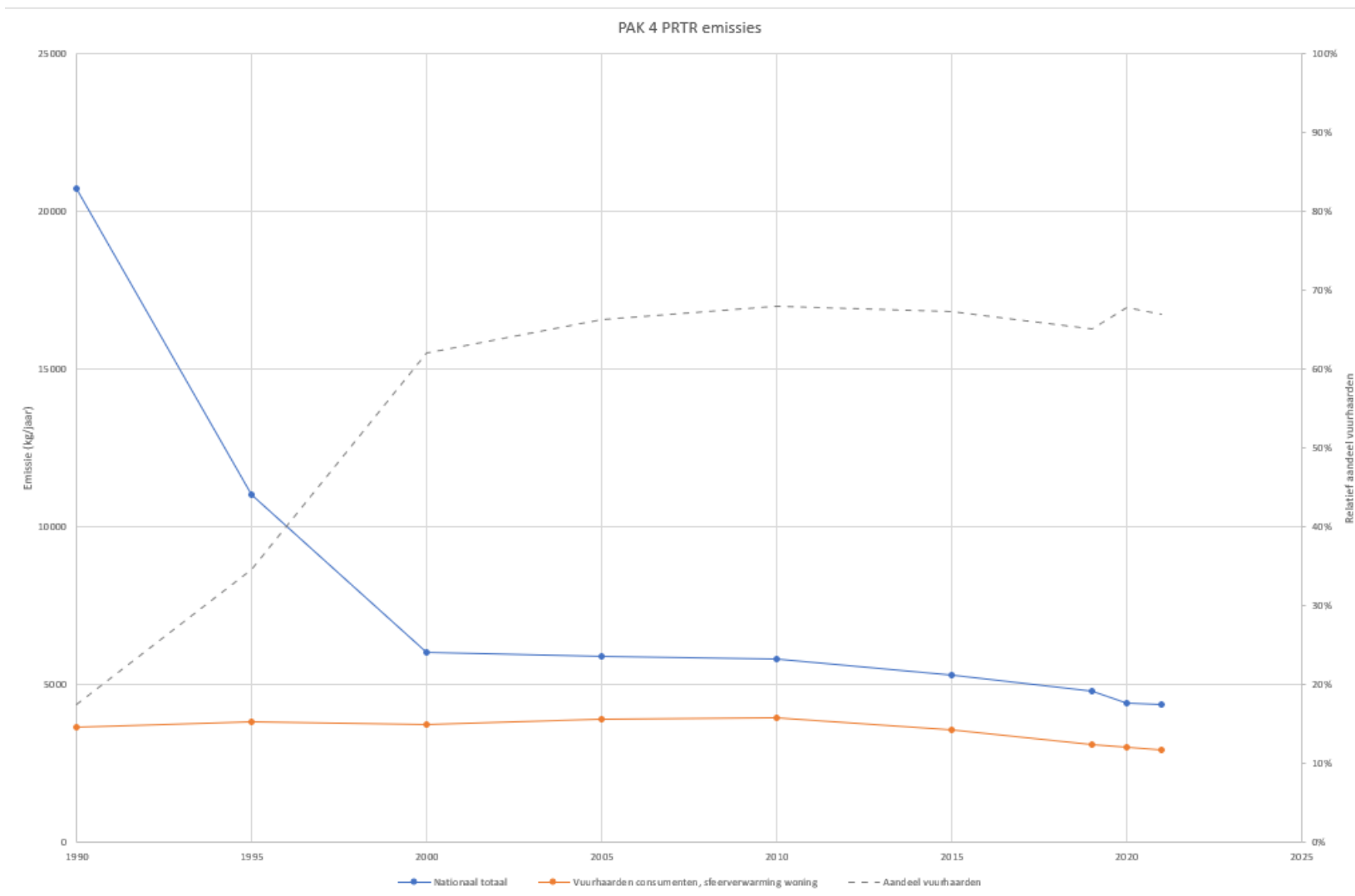
Een voorbeeld van de Rotterdamse aanpak:

<https://youtu.be/ySXUBVryzk8>

Voldoende voorlichtingsmateriaal voor gemeenten:

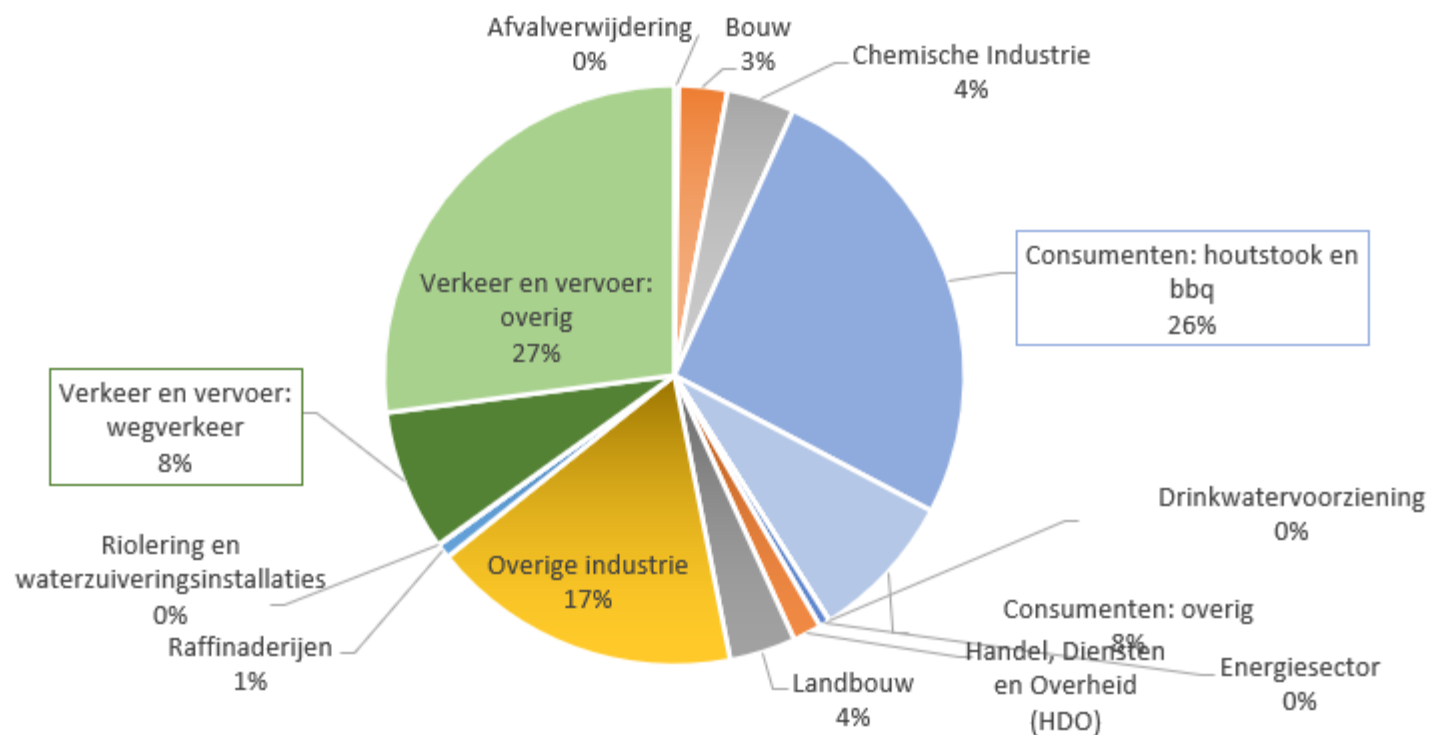
<https://iplo.nl/thema/lucht/voorlichtingsmateriaal-houtstook-2022-2023/>

Ambitie: 50% gezondheidswinst in 2030 (tov 2016 en binnenlandse bronnen)

→ 70% van PAK uitstoot in Nederland komt vanuit houtstook (relatieve bijdrage)

PM_{2.5} uitstoot 2021 Nederlandse bronnen

→ In 2021 zorgde houtstook voor ruim een kwart van de fijnstof (PM_{2,5}) in Nederland.

Welke maatregelen nemen we?

SLA SpUk

- Open pilot: lucht metingen
- Open pilot: verwijderen van rookkanalen

SLA Pilots

- Houtstookar me/-vrije wijken
- Stookverbod tijdens een RIVM stookalert

Integratie Stookwijzer-Stookalert

Overig

- Communicatie materiaal
- Routewijzer

De Routewijzer

Routewijzer houtstook en
overlast - Schone lucht
akkoord

Route 1

- Wijkgerichte aanpak

Route 2

- Aanpak overlastmeldingen

Route 3

- Regels in het omgevingsplan

Pitch van Wethouder Nijmegen: **Tobias v Elferen**
over aanpak Houtstook

Nijmegen

houtstook

Wethouder Nijmegen

5 april 2023

Belang van houtstook in Nijmegen

- Toename bijdrage aan luchtverontreiniging
- Gezondheidseffecten
- Overlast
- Mondige inwoners
- Gemeenteraad
- Houtstook binnen: kachel, openhaard
- Houtstook buiten: tuinkachel, vuurkorf

Wat doen we?

- Beleid gericht op voorlichting, bewustwording, ontmoediging
- Focus op gezondheidseffecten
- Boodschap: verminder houtstook, goed stookgedrag als je toch stookt

Hoe doen we dit?

Landelijk

- Ontwikkeling Stookwijzer en stookalert
- Pilots Schone Lucht Akkoord, met Rijk en gemeenten

Lokaal

- Subsidieregeling
- Stookworkshops
- Communicatie
- Houtstook geen alternatief voor gas
- Gesprekken organisaties tegen houtrook en overlastmelders

Communicatiecampagne

WORD
GEEN
ONRUST
STOKER
stookfacts

Houtstook en het Schone Lucht Akkoord:

Bewustwording en gedrag belangrijke pijlers

- Versterking door meer inzet op een bewustwordings en gedrag communicatie- campagne.

Volgende stappen: aanvullende maatregelen

1. Input verzamelen bij verschillende gremia

2. Nota staatsecretaris

3. Staatsecretaris geeft richting

4. Kamerbrief

5. Vervolgproces inrichten

SCHONE
LUCHT
AKKOORD

Status DUP's + monitoring SLA

Barbara van Gulick (RWS)

Introductie monitoring SLA

Monitoring luchtkwaliteit en gezondheidswinst

Monitoring voortgang uitvoering maatregelen

Doelen van de monitoring voortgang uitvoering:

- Input voor voortgangsmeting gezondheidswinst
- Inzicht in voortgang
- Kansen en knelpunten signaleren
- Kennisuitwisseling stimuleren

Stand ingeleverde plannen in 2023

83 plannen ingeleverd

14 missen nog

Uit de Stuurgroep

Aanleiding: niet alle SLA-deelnemers leveren jaarlijks een uitvoeringsplan in, en houden zich hiermee niet aan de gemaakte afspraken.

Besluit Stuurgroep:

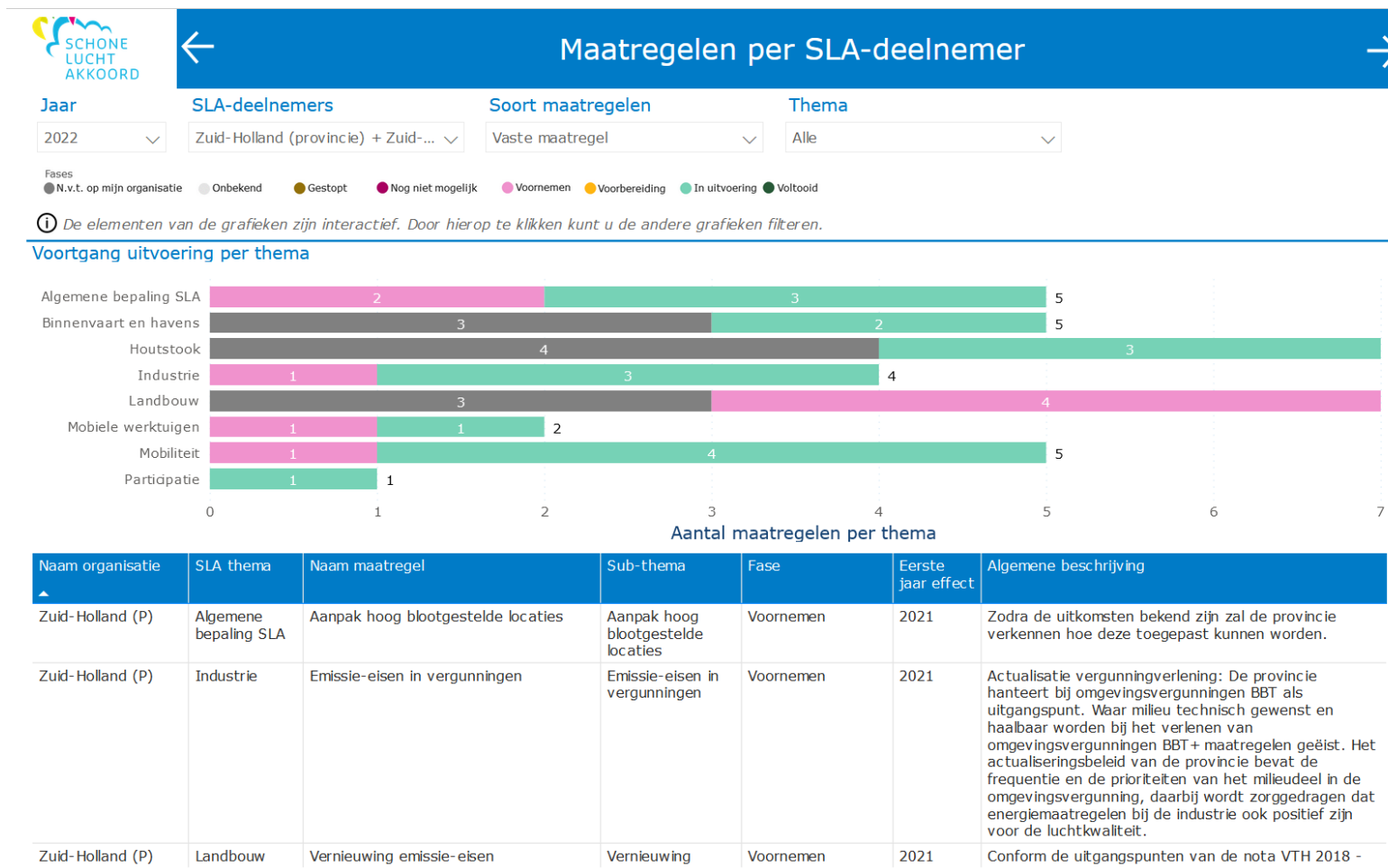
- Herhaaldelijk informeren en ondersteunen
- Aanspreken na 1 maart (deadline):
 - ambtelijk contact
 - namens de stuurgroep een brief aan wethouder of gedeputeerde
 - nogmaals bestuurlijk contact
 - ultieme consequentie: deelname aan het SLA beëindigen

Voorbeeld werkwijze

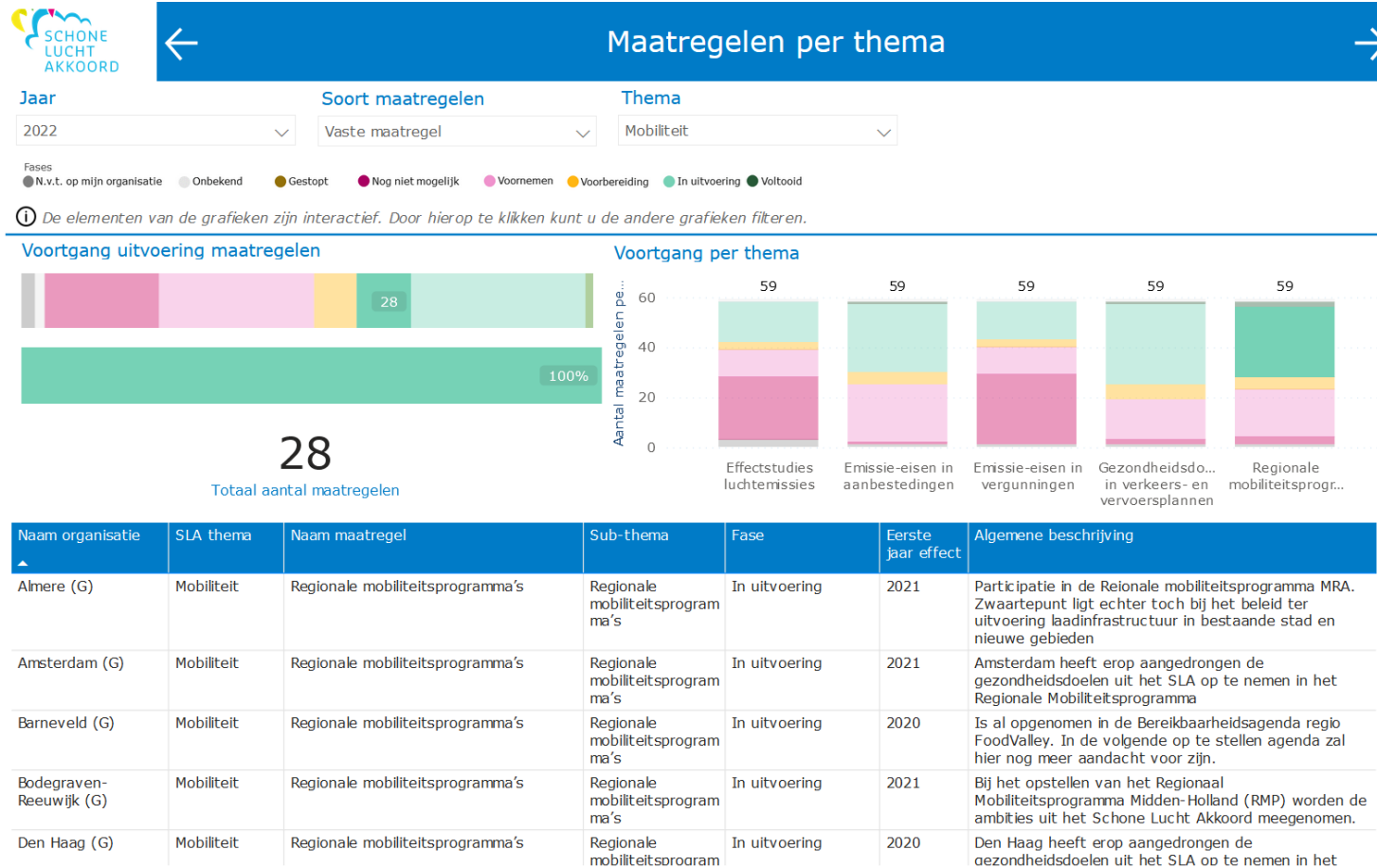

Interne werkgroep SLA
uitvoeringsplannen

Mogelijkheden dashboard – per deelnemer

Mogelijkheden dashboard – per thema en fase

Monitoring luchtkwaliteit en gezondheid

Monitoring via CIMLK

- NSL deelnemers
 - SLA deelnemers
 - Belangrijk om effect SLA-maatregelen lokaal inzichtelijk te maken!
 - Resultaat: per gemeente en provincie gemiddeld de gezondheidswinst
-
- Meer informatie via: www.rivm.nl/lucht/sla

Herziening EU Richtlijn Luchtkwaliteit

Hoeveel gezondheidswinst levert het op?

Zijn de voorgestelde grenswaarden in Nederland haalbaar?

Rob Maas – RIVM

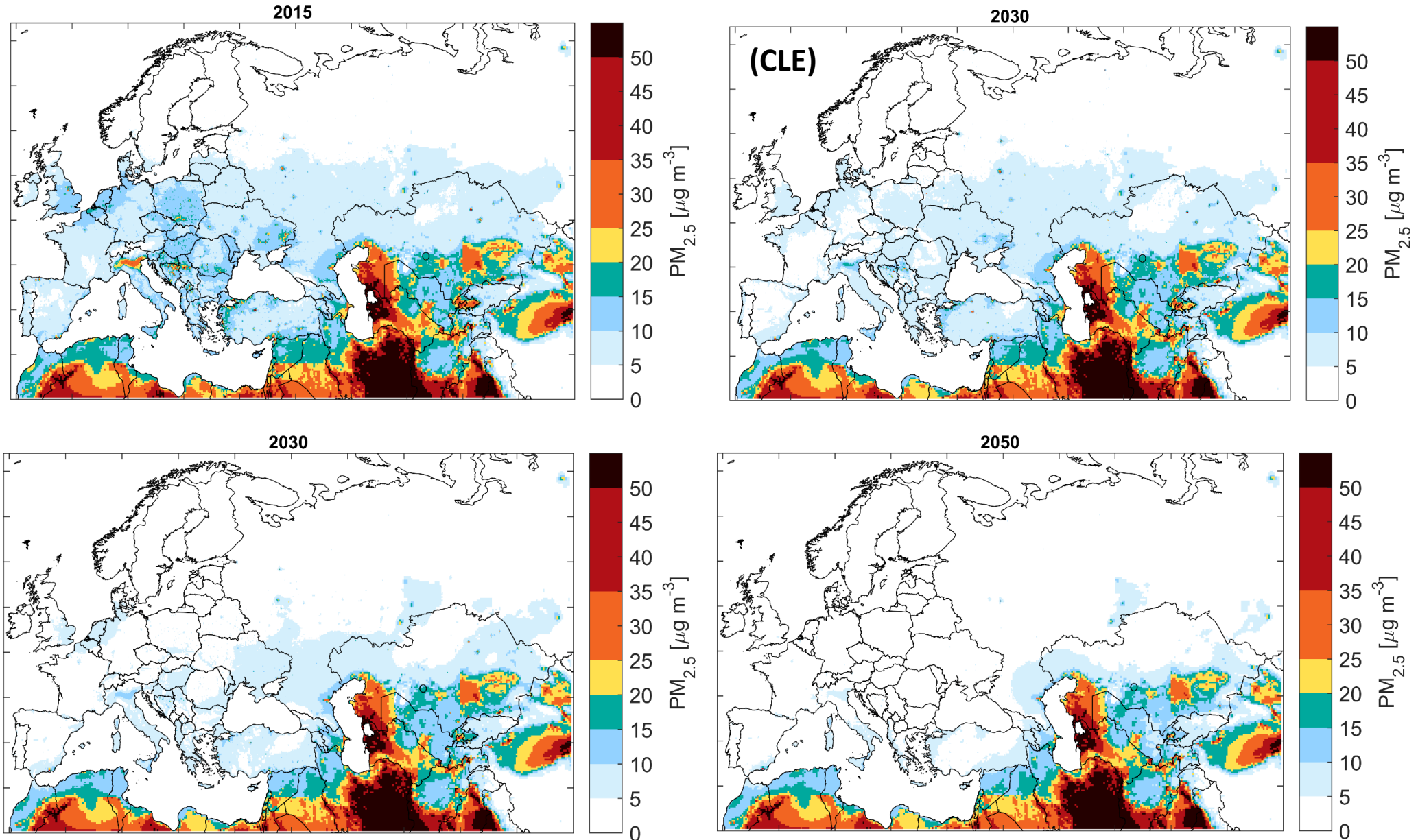
SLA bestuurlijke conferentie, 5 april 2023

De grenswaarde wordt strenger, maar geeft minder bescherming dan de WHO-advieswaarde

	Huidige grenswaarde	Voorstel Europese commissie	WHO advieswaarde
PM2,5	25	10	5
PM10	40	20	15
NO ₂	40	20	10
Ozon (8u)	120	120	100

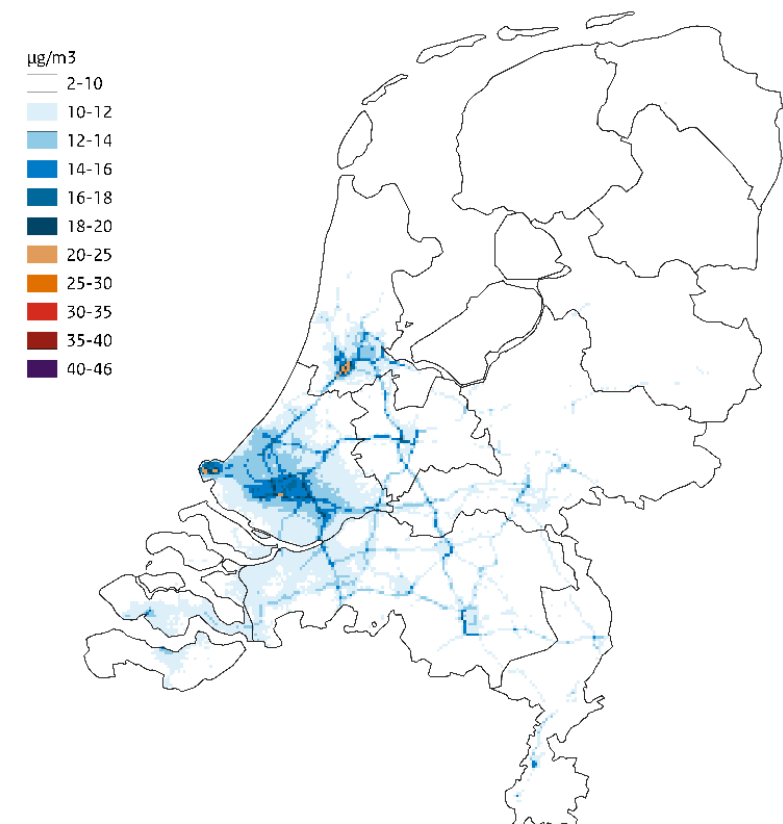
*Maximale jaargemiddelde
concentraties voor PM_{2,5}, PM₁₀ en
NO₂ en de maximale 8-uurs
richtwaarde voor ozon, in
microgram per kubieke meter
($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*

Impact assessment voor Europese Commissie

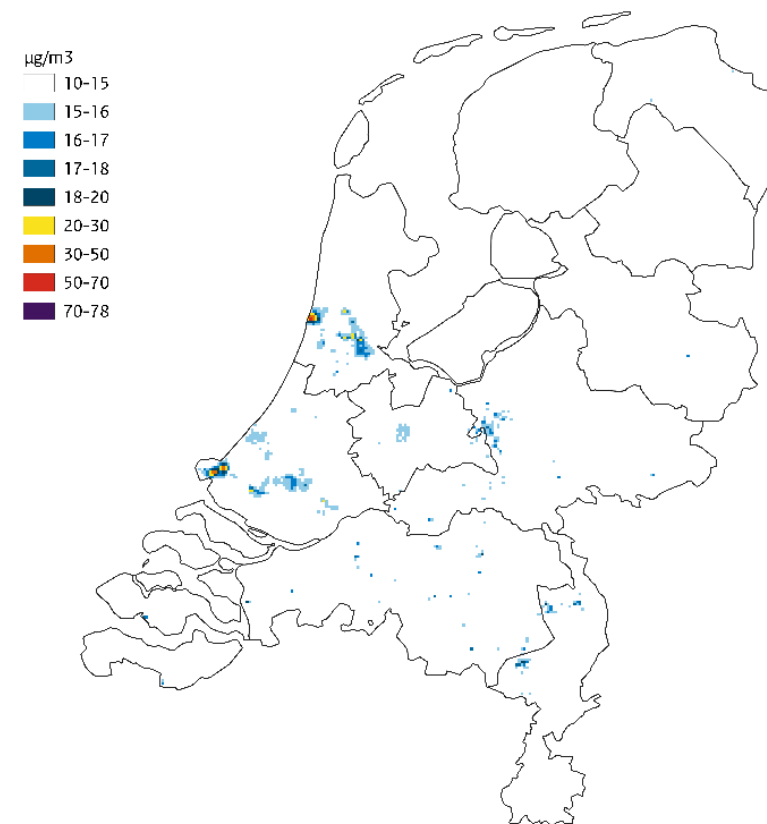

Luchtkwaliteit 2030 bij bestaand lucht- en klimaatbeleid

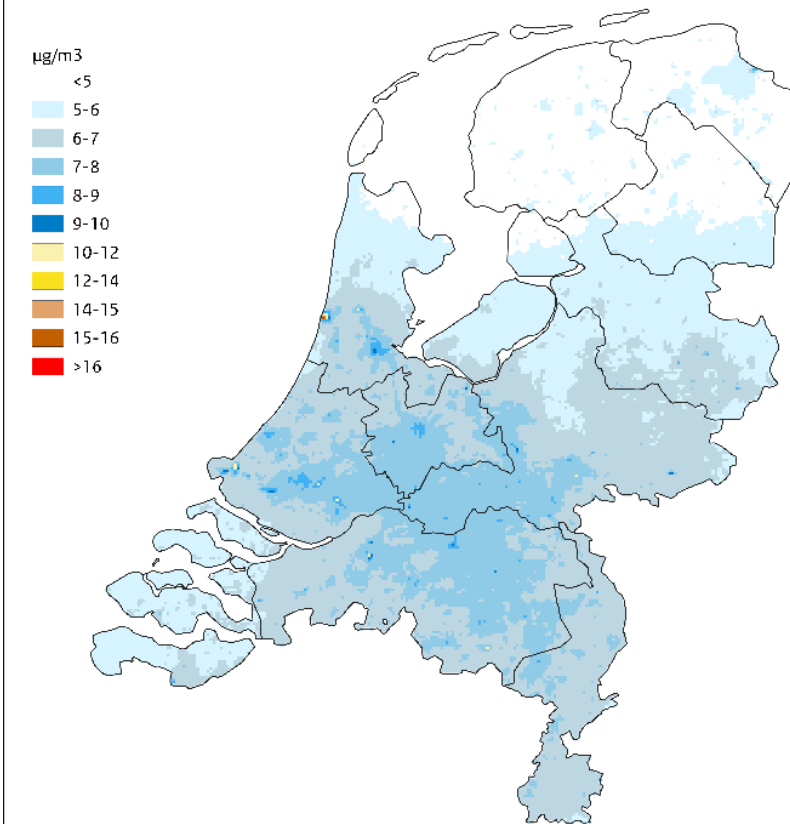
Jaargemiddelde NO2 concentratie 2030 (VES)

Jaargemiddelde PM10 concentratie 2030 (VES)

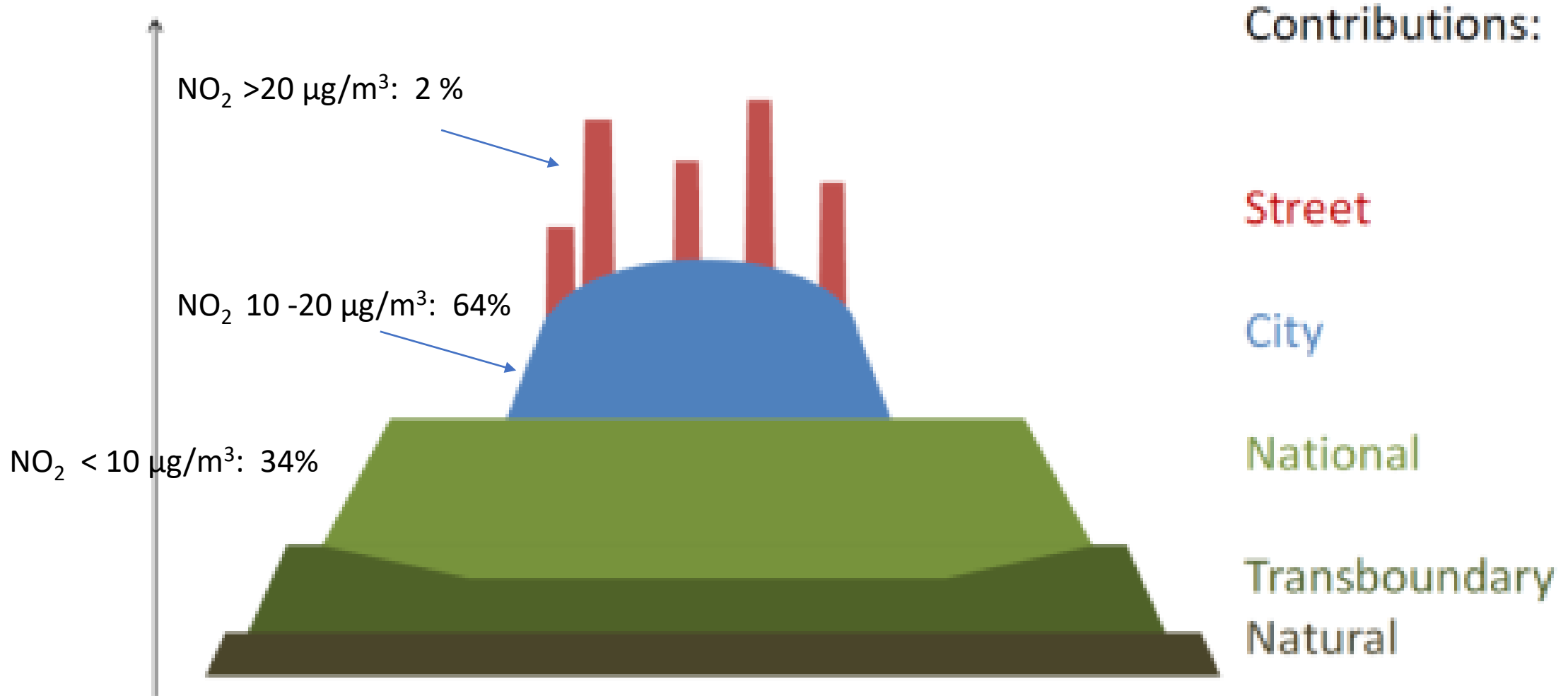

Jaargemiddelde PM2.5 concentratie 2030 VES

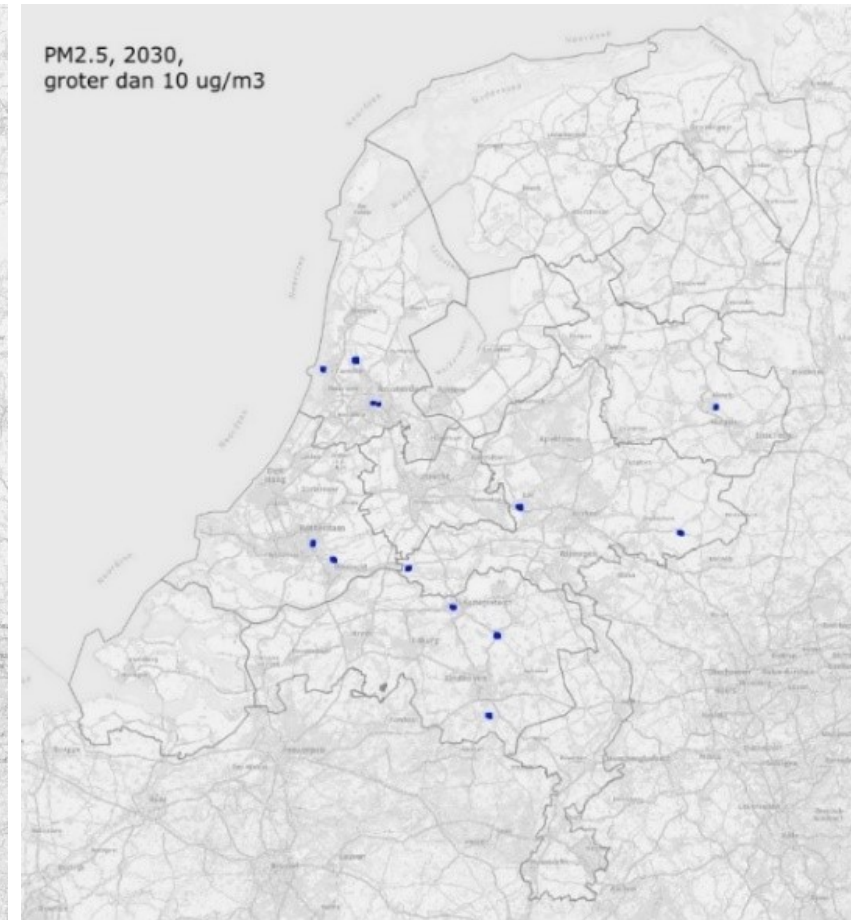
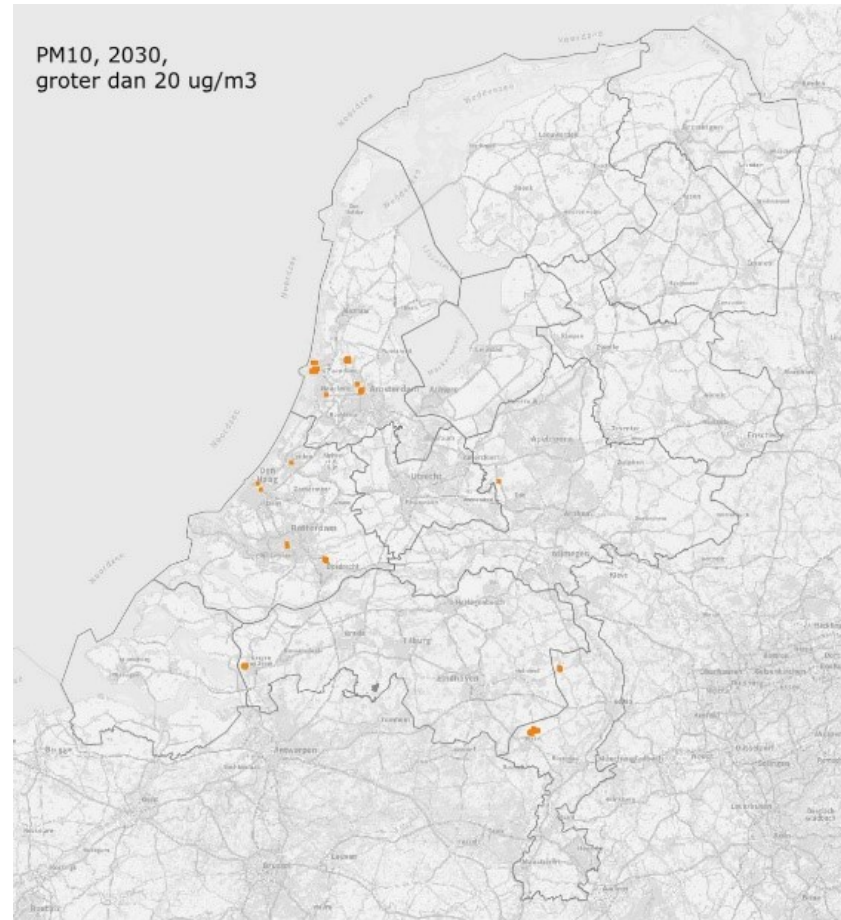
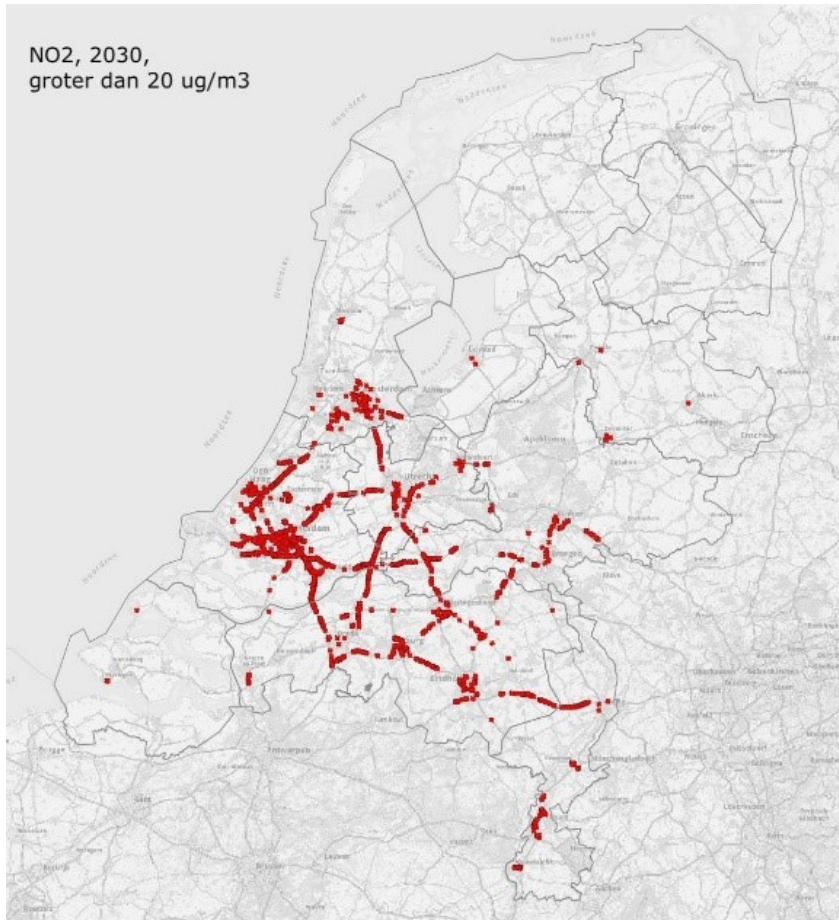

Gemiddelde concentratie op 1x1 km niveau

Hoe gedetailleerder de berekeningen des te meer overschrijdingen

Wegvakken met in 2030 berekende concentraties boven de voorgestelde grenswaarde

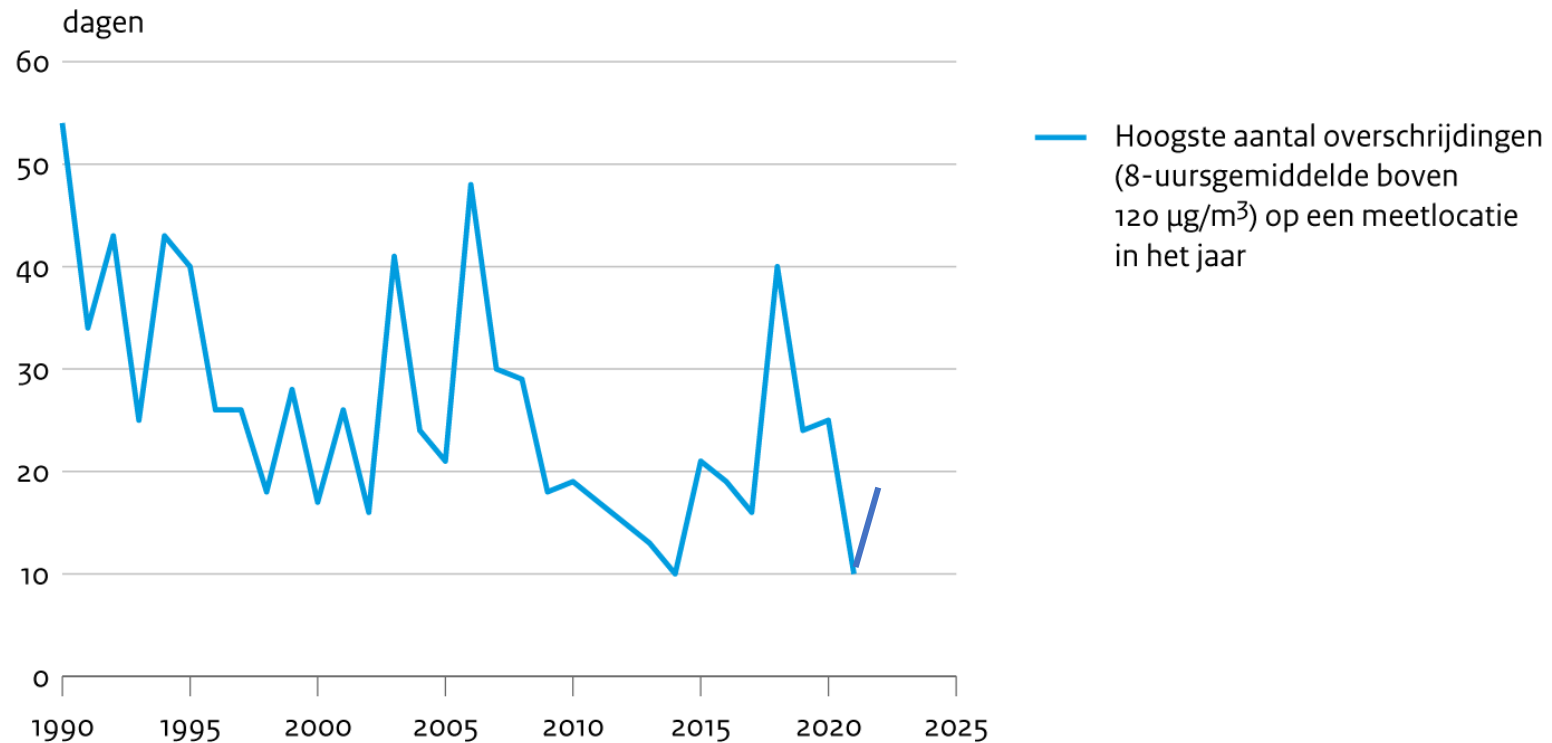

Ozon

Voorstel: maximaal 18 dagen overschrijding richtwaarde

Ozon veroorzaakt 9% van de gezondheidseffecten (fijnstof = 66%, NO₂ = 25%)

Overschrijding richtwaarde voor ozon

Bron: RIVM/DCMR/GGD Amsterdam, 2022.

RIVM/mei22
www.clo.nl/nl023815

Blootstellingsreductie bevolking = gezondheidswinst

	NO2	PM2,5
Noord Nederland	44%	28%
Oost Nederland	43%	31%
West Nederland	36%	26%
Zuid Nederland	41%	30%
<i>Minimaal reductie doel</i>	25%	25%

Gemiddelde berekende blootstellingsreductie in 2030 op stadsachtergrondstations in procenten ten opzichte van het gemiddelde van de jaren 2018-2020

Bij bestaand lucht- en klimaatbeleid

Effectieve additionele maatregelen maken deel uit van het voorgenomen klimaat- en stikstofbeleid

	Maatregel	Aantal gewonnen levensjaren
1	Aanscherpen emissie-eisen voertuigen (+ nulmissie CO2)	3650
2	Verbod op houtstook consumenten	3057
3	Transitie industrie (klimaat)	2634
4	Transitie landbouw (stikstof)	2205
5	Structurele aanpak zeevaart (klimaat + lucht)	1880
6	Structurele aanpak binnenvaart (klimaat + lucht)	1638

Maatregelen met potentieel de meest
gezondheidswinst ten opzichte van
bestaand SLA-beleid in 2030

Tot besluit

- Voorgestelde grenswaarde voor fijnstof is gelijk aan de 'oude' WHO-advieswaarde (uitgangspunt SLA)
- Minder ammoniakuitstoot betekent verlaging fijnstofconcentratie
- Acceptatie van de luchtrichtlijn zorgt voor maatregelen in buitenland en levert gezondheidswinst op
- Voor het overall realiseren van de NO₂ grenswaarde is extra beleid nodig (~10% minder uitstoot van verkeer dan nu voorzien met bestaand klimaat- en luchtbeleid)
- Lokaal maatwerk blijft nodig bij verdichting en transitie havengebieden

SCHONE
LUCHT
AKKOORD

Panelgesprek

- Staatssecretaris Vivianne Heijnen
- Wethouder Eva Oosters (Utrecht)
- Wethouder Bennie Wijnne (Barneveld)

Vragen (o.a.):

- Waar moeten we op versterken?
- Waar liggen kansen waar we niks mee doen?
- Wat is nu nodig om te zorgen dat we verder kunnen?
- Welke vervolgstappen qua SLA?
- Relatie stikstof & SLA?

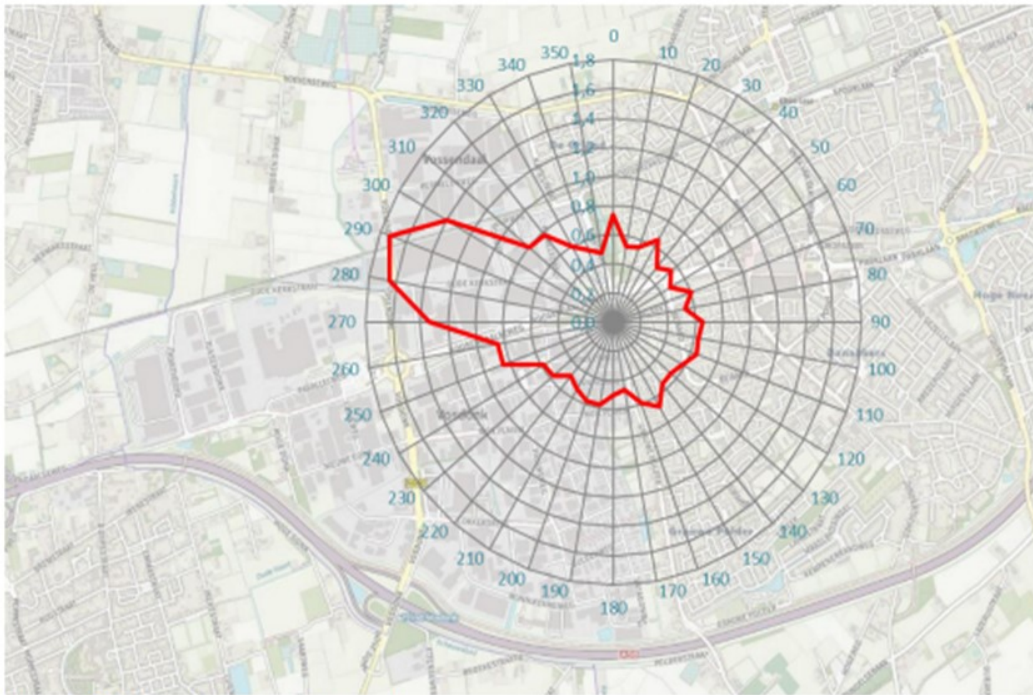

Bijdrage provincie Noord-Brabant

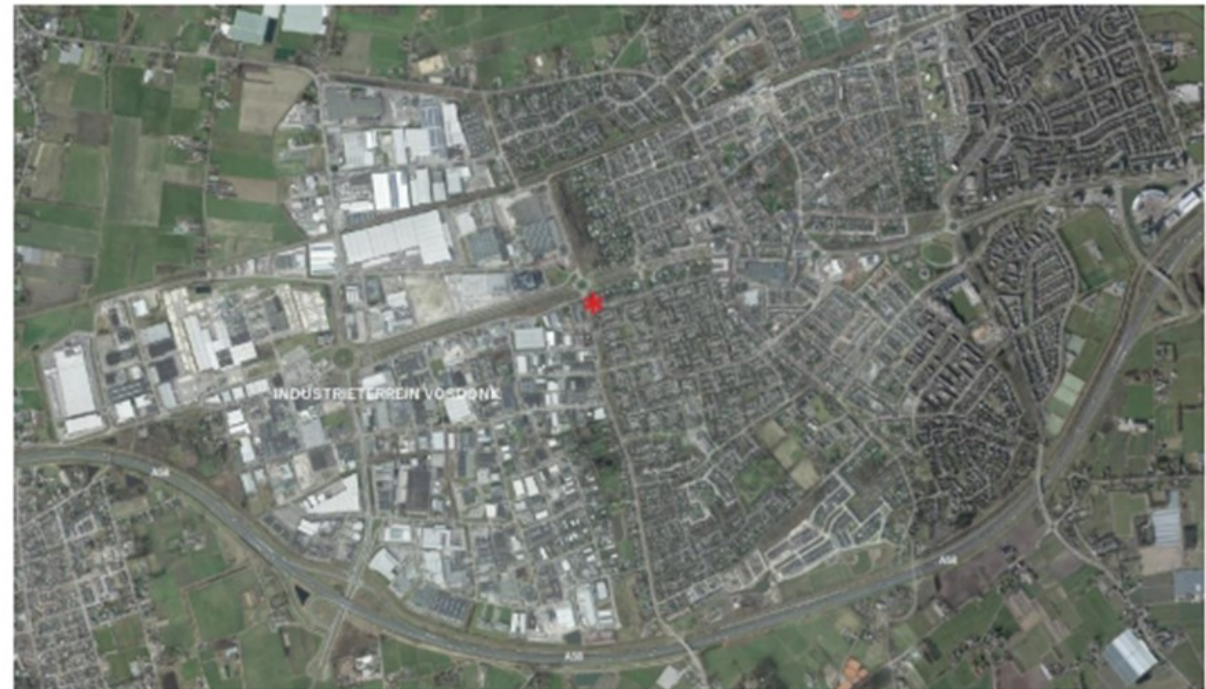
Project roulerende meetstations

Combinatie van metingen en analyses

Provincie Noord-Brabant

Figuur 8. Concentratie windroos bennekom

Figuur 1: Aanduiding meetlocatie Etten-Leur (*)

Pitch gemeente Amsterdam

Amsterdam werkt vanuit het actieplan schone lucht aan het verschonen van mobiele werktuigen. Deze machines die vaak in de bouwsector worden ingezet, stoten naast fijnstof en CO2 ook stikstof uit. De Amsterdamse Aanpak die ontwikkelt wordt, volgt vier sporen: stimuleren, faciliteren, reguleren en communiceren. Het streven is zoveel mogelijk uitstootvrij in 2025, voor zover de stand van de techniek en handhaafbaarheid dat toelaten, en volledig uitstootvrij in 2030.

Stimuleren doen we direct vanuit onze opdrachtgeversrol. Een stimulerende maatregel is het stellen van minimumeisen en gunningscriteria in de inkoop. Dit jaar voerden we een standaard uitstootvrije minimumeis door voor licht materieel. Daarnaast stimuleren we in zogenaamde koploperprojecten de markt om nog meer uitstootvrij materieel in te zetten. Een van deze koplopersprojecten is de samenwerkingsovereenkomst verhandelingen waar we de komende 4 jaar ervaring opdoen bij het onderhoud aan wegen.

Het **faciliteren** van voldoende en tijdige energievoorziening voor mobiele werktuigen is een tweede werkspoor. Per energiebehoefte kijken we naar de passende voorziening en de rol van de gemeente. Daarbij is bestaande infrastructuur slimmer gebruiken één van de mogelijkheden. Dit wordt mede ingegeven door de krapte op het elektriciteitsnet. Zo maken we het mogelijk om bestaande reguliere laadpalen in te zetten voor een duurzame bouwkeet en het laden van licht materieel. Daarnaast zijn openbare stroompunten beschikbaar gesteld via een online kaart om een groen alternatief te bieden voor de dieselaggregaat.

Reguleren verplicht de overstap naar een schoon alternatief – hier is een wettelijk kader voor nodig – en richt zich daarnaast de toezicht en handhaving. Er is ervaring opgedaan over reguleren van aggregaten via de APV. Dit heeft ons het nodige geleerd over het in te richten toezicht en handhaving. Inmiddels weten we dat het wettelijk verbieden van mobiele werktuigen met uitstoot met de huidige wet- en regelgeving lastig is. De Omgevingswet lijkt hier wel mogelijkheden te gaan bieden.

Op het gebied van **communicatie** wordt er gekeken hoe we met campagnes, mogelijk in combinatie met een lokaal convenant met marktpartijen, kunnen bijdragen aan bewustwording en draagvlak voor zuiniger gebruik. Er wordt onderzocht hoe we bestaande initiatieven kunnen gebruiken, zoals bijvoorbeeld Het Nieuwe Draaien.

De **Amsterdamse Aanpak Schone Mobilele Werktuigen** is in ontwikkeling. Hierbij nemen we opgedane ervaringen mee en werken we vanaf het begin nauw samen met een groep marktpartijen van ca. 40 deelnemers. Er is aandacht voor dat deze groep voldoende koplopers bevat en verder ook divers is, met onder andere grote en kleinere bouwbedrijven en aanbieders van diverse oplossingen (zowel qua werktuigen als bijvoorbeeld energie-oplossingen). Dit zodat de Amsterdamse Aanpak aansluit bij de realiteit in de sector.

Bedankt en tot 7 juni:
Jaarcongres Schone Lucht Akkoord

7 juni 2023

Eye Filmmuseum Amsterdam